

Výstup vznikl v rámci projektu „Implementační jednotka Strategického rámce rozvoje veřejné správy České republiky pro období 2014 – 2020“, reg. č. CZ.03.4.74/0.0/0.0/15_019/0000125. Projekt je spolufinancován z prostředků Evropské unie, Evropského sociálního fondu.

Kam pokročil projekt rozvoje veřejné správy v roce 2020?

I rok 2020, přes své netradiční výzvy v podobě epidemie nového typu koronaviru, přinesl řadu pokroků v plnění projektu rozvoje veřejné správy, který má na starosti Ministerstvo vnitra. Vybrané aktivity představujeme na následujících řádcích.

Autor: Filip Zavřel

Územněsprávní členění státu

Vyhlášením zákona č. 51/2020 Sb., o územněsprávním členění státu, došlo k dokončení územních reforem započatých po sametové revoluci. Zákon zrušil staré kraje z roku 1960 a zajistil tzv. skladebnost územních jednotek. Současně se zákonem byly zpracovány také prováděcí vyhlášky. Ministerstvo vnitra rovněž vedlo informační kampaň s cílením na dotčené obce a například vytvořilo novou oficiální mapu územněsprávního členění státu.

V částečně související oblasti meziobecní spolupráce byla zveřejněna nová publikace Příklady dobré praxe a doporučení pro realizaci meziobecní spolupráce.

Mapový portál veřejné správy

Závěrem roku Ministerstvo vnitra spustilo mapový portál veřejné správy běžící na platformě ArcGIS Online. Základem portálu jsou mapové aplikace, které se zaměřují na údaje o obyvatelstvu, financování výkonu přenesené působnosti, vydávání osobních dokladů nebo na modelování budoucího vývoje. Další důležitou částí je aplikace s názvem Kam na úřad. Díky ní občané rychle a přehledně naleznou detailní informace, kde mají vyřídit své úřední záležitosti. Na portálu jsou k využití rovněž tematické mapy. Ty zobrazují kartografické zpracování údajů o matričních, stavebních a živnostenských úřadech nebo o registru vozidel, územním plánování a státní památkové péči. Na portálu lze dále nalézt mapu územně správního členění státu či interaktivní mapy s příběhem.

Příspěvek na výkon státní správy

Pro zákon o státním rozpočtu na rok 2021 byla připravena nová výkonová platba v rámci příspěvku na výkon státní správy pro obce, a to za zpracování avíza živnostenských úřadů (338 Kč za jedno avízo). Další novou výkonovou platbou je motivační platba 35 Kč za aktivaci elektronického čipu u vydaného občanského průkazu. Tato platba je zařazena ke stávající výkonové platbě za vydání občanského průkazu. Současně byla dokončena a publikována nová Metodika stanovení režijních nákladů na výkon státní správy. Metodika byla rozeslána k využití všem resortům a ústředním správním orgánům.

Nová koncepce rozvoje veřejné správy

V roce 2020 vstoupila v platnost nová koncepce rozvoje veřejné správy s názvem Klientsky orientovaná veřejná správa 2030. Koncepce předurčuje směřování rozvoje veřejné správy na dalších deset let. Jejím hlavním cílem je na všech úrovních systému veřejné správy zavést princip klientského přístupu a servisu. Nová koncepce plynule navazuje na Strategický rámec rozvoje veřejné správy České republiky pro období let 2014–2020.

Aktualizace měření a hodnocení veřejné správy

Ministerstvem vnitra byl představen zásadně aktualizovaný systém měření a hodnocení veřejné správy. Nový systém je složen ze dvou klíčových součástí. Tou první, která obsahuje popis aktuálního stavu a dění ve veřejné správě, je Výroční zpráva o stavu veřejné správy. Druhou částí, která se soustředí na výkon a žádoucí trendy veřejné správy, je aktualizovaný datový set, tj. soubor vybraných indikátorů, které vypovídají o výkonu a žádoucím rozvoji veřejné správy v několika klíčových oblastech, jimiž jsou služby veřejné správy, transparentnost, komunikace a participace občanů, hospodaření státu a územních samosprávných celků, management a právní prostředí.

Snížení byrokratické zátěže

V říjnu 2020 byl zahájen projekt s názvem Výzkum vývoje byrokratického zatížení občanů a veřejné správy a mapování v čase a prostoru, na kterém Ministerstvo vnitra spolupracuje s Technologickou agenturou České republiky. Výzkum realizuje IPSOS s.r.o. a bude sloužit jako analytický podklad pro konkrétní řešení snižování regulatorní zátěže občanů a veřejné správy. Výzkum je rozdělen do dvou částí. První postihne interakce občanů s veřejnou správou v jejich konkrétních životních situacích (např. odchod do starobního důchodu, ztráta/odcizení všech dokladů apod.), druhá část výzkumu zmapuje konkrétní skupiny obyvatel (např. matka na mateřské dovolené, senior, apod.) a jejich interakci s veřejnou správou v průběhu jednoho roku. Výzkum v první fázi probíhá na vzorku cca 3 tisíc respondentů, proporcionálně zastoupených na území celé ČR.

Zastupitel v kurzu

Institut pro veřejnou správu Praha realizoval pro Ministerstvo vnitra třetí ročník vzdělávacího programu pro zastupitele obcí Zastupitel v kurzu. Ten zastupitelům nabídl tři nové kurzy: 1) Práva a odpovědnosti zastupitelů při nakládání s majetkem obcí, 2) Veřejné zakázky malého rozsahu a 3) Strategické řízení a plánování obce. Celý vzdělávací program měl i přes výzvy spojené s mimořádnými opatřeními během epidemie covidu-19 celkem 200 nových absolventů, alespoň jeden kurz ale dokončilo přes 500 zastupitelů.

Easy-to-Read

Ministerstvo vnitra aplikovalo metodu Easy-to-read (ETR) popsanou například v Metodice pro tvorbu srozumitelných informací ve veřejné správě a pro tvorbu zjednodušených textů (rovněž od MV ČR). Metoda ETR byla použita při překladu informace o způsobu hlasování ve volbách do senátu a do krajských zastupitelstev v roce 2020. Zjednodušená podoba informací umožnila samostatnou účast ve volbách i osobám se sníženou schopností porozumět složitěji formulovaným úředním informacím. Současně byla vydána Příručka pro rodiče „Čekám dítě. Narodilo se mi dítě. Co mám vyřídit?“. Příručka zjednodušeně popisuje všechny zásadní úřední náležitosti od narození dítěte až po jeho zapsání do mateřské školy.

Podpora řízení kvality

Na přelomu let 2019 a 2020 Ministerstvo vnitra pořádalo blok tří vzdělávacích aktivit k podpoře řízení kvality na úřadech obcí a krajů. V roce 2020 se konaly semináře k analýze dat a kybernetické bezpečnosti. Ministerstvo také vydalo český překlad metodiky CAF 2020 – Společného hodnotícího rámce. Dále se konal 13. ročník soutěže o Ceny MV za kvalitu a inovaci ve veřejné správě, který byl ovšem přerušen mimořádnými opatřeními souvisejícími s epidemií covidu-19.

Inovace ve veřejné správě

V roce 2020 byly Ministerstvem vnitra vydány brožury k rozvoji inovačního managementu ve veřejné správě. Vyšla brožura zahraniční praxe v systémovém přístupu k inovacím a dvě přehledové tiskoviny věnující se rozvoji inovací v úřadech obcí a krajů, a také státu. Ve druhé polovině roku Ministerstvo vnitra ve spolupráci s Ministerstvem průmyslu a obchodu pořádalo sérii webinářů k inovačnímu managementu ve veřejné správě.

eGovernment

Zcela klíčový milník pro pokračující digitalizaci veřejné správy představovalo zahájení účinnosti zákona č. 12/2020 Sb., o právu na digitální služby, stejně jako aktualizace strategie Digitální Česko počátkem roku 2020. V návaznosti na evropské nařízení o Jednotné digitální bráně proběhlo v prosinci 2020 spuštění Katalogu služeb veřejné správy a Katalogu služeb Jednotné digitální brány na anglické variantě Portálu veřejné správy. Katalog služeb se aktuálně nachází v ověřovacím provozu, stále totiž probíhá jeho naplňování. Orgány veřejné moci, jejichž povinností je služby do Katalogu vkládat (ministerstva, ústřední správní úřady a další), tak měly učinit do 1. 2. 2021.

Nadále se pokračovalo v rozvoji služeb Portálu občana a Portálu veřejné správy, např. v podobě zavedení automatické archivace datových zpráv či zpřístupnění zdravotní dokumentace uživatelům Portálu občana, a v rozšiřování počtu portálů obcí, krajů a dalších subjektů propojených se státním portálem. Současně probíhala koordinace prací na spuštění provozu dynamického nákupního systému („DNS“) na pořizování platebních bran ve veřejné správě. Ministerstvo vnitra ve spolupráci s NAKIT spustilo projekt s názvem Platební brány pro veřejnou správu, díky kterému bude pořízení platební brány pro orgány veřejné moci snazší a především ekonomicky výhodnější. V prosinci byla na portálu Národního elektronického nástroje (NEN) zveřejněna zadávací dokumentace k DNS, do kterého se už nyní mohou přihlašovat poskytovatelé služeb platebních bran. Poskytovatelé, kteří splní kvalifikační požadavky, budou moci v rámci DNS soutěžit o dílčí veřejné zakázky na platební brány pro jednotlivé orgány veřejné moci. V neposlední řadě je průběžně rozvíjen design systém Gov.cz, který slouží jako manuál a zároveň zdroj otevřeného kódu pro tvůrce webů a portálů ve veřejné správě.

e-Sbírka a e-Legislativa

Ministerstvo vnitra v roce 2020 pokračovalo v realizaci projektu elektronické Sbírky zákonů a mezinárodních smluv a elektronické tvorby právních předpisů (e-Sbírka a e-Legislativa). Dokončilo tvorbu databáze právních předpisů a jejich úplných znění a základní nástroje pro tvorbu právních předpisů v úplném znění. Systém e-Sbírka a e-Legislativa byl doplněn o opatření dále zvyšující jeho kybernetickou bezpečnost. Po dokončení projde 18 měsíci zkušebního provozu a do ostrého provozu bude spuštěn od 1. 1. 2023.

Odstartovala také aktivita, v rámci které je analyzován český právní řád a identifikovány nepoužívané (vyhaslé) předpisy, které by následně měly být zrušeny. Výstupem aktivity bude databáze předpisů, v níž u každého předpisu bude též uvedeno, zda ukládá práva či stanoví povinnosti územním samosprávným celkům. Analýza bude hotova koncem roku 2021.

Digitalizace archivů

V roce 2020 byl spuštěn ověřovací pilotní provoz informačního systému Evidence Národního archivního dědictví na Národním portálu, zkráceně PEVA II, který slouží k evidenci archiválií soukromým i veřejným archivům, muzeím, knihovnám, galeriím, památníkům, veřejným výzkumným institucím

a vysokým školám, které pečují o archiválie. Protože se počítá s možností komunikace systému PEvA II s dalšími informačními systémy, byla provedena atestace dlouhodobého řízení ISVS, atestace referenčních rozhraní ISVS, posouzení bezpečnosti dat a shody se zákonem o kybernetické bezpečnosti. V rámci pilotního provozu je prováděna administrace uživatelů v systému PEvA II, kterým je také poskytována základní uživatelská podpora a dále probíhala školení uživatelů a lokálních administrátorů systému.

Otevřená data

Ministerstvo vnitra pokračovalo v rozvoji Národního katalogu otevřených dat a v tvorbě datových politik v kontextu Národního architektonického plánu. V roce 2020 se také konala výroční konference Otevřená data 2020, tentokrát on-line, kterou shlédlo přes 120 účastníků. S ohledem na priority Evropské komise v rámci publikace datasetů s vysokou hodnotou Ministerstvo vnitra navrhlo Komisi a členským státům formou expertního vstupu „Důležitost datové kvality datových sad s vysokou hodnotou“ řešení navrhuující technická kritéria a požadavky na datovou kvalitu a interoperabilitu datasetů. Návrh pomůže zpřístupnit vybrané datové sady napříč Evropou a výrazně posílí evropskou datovou ekonomiku. Ministerstvo vnitra dokončilo práci na Globální architektuře Veřejného datového fondu, definující soubor pravidel optimalizující výměnu dat OVM.

Kybernetická bezpečnost

Z důvodu nárůstu kybernetických útoků během pandemie covidu-19 bylo nutné klást důraz na zavedení a udržování vhodných organizačních a technických opatření, které ve značné míře snižují nebo úplně omezují úspěšnost útoků vedených vůči informačním a komunikačním systémům. Oblast opatření pro významné informační systémy, systémy kritické informační infrastruktury a systémy základní služby pokryl zákon a vyhláška o kybernetické bezpečnosti, pro ostatní systémy však oblast opatření nebyla do roku 2020 dostatečně pokryta.

Tuto skutečnost se podařilo napravit odborníkům na kybernetickou bezpečnost spadajícím pod projekt Implementační jednotka Strategického rámce rozvoje veřejné správy ČR, Národnímu úřadu pro kybernetickou a informační bezpečnost a Národní agentuře pro informační a komunikační technologie vydáním tzv. Minimálního bezpečnostního standardu. Cílem dokumentu je pomoci s kybernetickou bezpečností organizacím a systémům v celé České republice, které nespádají pod zákon o kybernetické bezpečnosti, ale u kterých je žádoucí, aby implementovaly a udržovaly alespoň základní organizační a technická opatření pro ochranu před hrozbami kyberprostoru.

Centrální nákupy ICT

V roce 2020 bylo v oblasti centrálních nákupů státu i nadále a se stejnou intenzitou pokračováno v nákupu SW produktů od společností Microsoft, Cisco, IBM, VMware, Oracle, a to na základě uzavřených Rámcových dohod. Za celý rok byly díky centrálním nákupům ICT ušetřeny 2 mld. korun. Dne 20. 1. 2020 uzavřelo Ministerstvo vnitra jako Centrální zadavatel nově Rámcovou dohodu na pořízování produktů společnosti Oracle na dobu určitou do 19. 1. 2024 nebo do vyčerpání finančního objemu plnění ve výši 900.000.000,- Kč bez DPH. Dne 4. 11. 2020 uzavřelo Ministerstvo vnitra jako Centrální zadavatel novou Rámcovou dohodu na pořízování licencí k produktům VMware na dobu určitou do 3. 11. 2024, nebo do vyčerpání finančního objemu plnění ve výši 1.000.000,- Kč bez DPH.

Publikace

V roce 2020 byla vydána pátá výroční zpráva o stavu české veřejné správy (za rok 2019). Úkolem výroční zprávy je pokračovat v podávání základních informací o veřejné správě v ČR za uplynulý rok. Struktura dokumentu se již třetím rokem opírá o Systém měření a hodnocení veřejné správy. V závěru pak používá k hodnocení vývoje vlastní Index rozvoje veřejné správy a jsou připojena také doporučení pro vládu vyplývající ze sesbíraných a zanalyzovaných dat. Ta upozorňují na klíčové problémy veřejné správy a zhodnocují modernizaci a postup rozvoje veřejné správy.

Ministerstvo vnitra představilo svou vizi moderního úřadu v nové publikaci Úřad 21. století: vize a současné trendy. Brožura spojuje aktuální dobrou praxi vybraných úřadů s vizemi klíčových osobností české veřejné správy a představou Ministerstva vnitra, které je odpovědné za rozvoj české veřejné správy. Zabývá se digitalizací, komunikací, managementem, transparentností a udržitelností.

Projednávání materiálů na RVVS a RVIS

Na jednáních meziresortní Rady vlády pro veřejnou správu (RVVS) byly pro-jednávány veškeré klíčové materiály, které byly předem projednány také na jejich řídicích výborech. Na webových stránkách Ministerstva vnitra jsou k dispozici zápisy z jednání těchto orgánů, obdobně jako zápisy z jednání Rady vlády pro informační společnost (RVIS), která projednává zejména informace z eGovernmentu.

leden 2021